

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Työtön ansaitsee luottamuksen

SAK:n kannustava työllistymisturva



SAK:n työllistymisturva lyhyesti

- Vain kaksi etuutta työttömyysturvassa: ansio- ja perusturva.
- Selkeyttä tuo myös byrokratian vähentäminen.
- Lyhytaikaisen työn tekeminen on aiempaa helpompaa soviteltua päivärahaa uudistamalla.
- Palkansaajan ja yrittäjän välinen ero on aiempaa selkeämpi.
- Työttömyyden varalle palkansaaja- ja yrittäjätulojen yhdistelmävakuutus.
- Työssäoloehto on kuusi kuukautta ja se määräytyy tulojen mukaan.
- Työttömän on ilmoitettava työnhakijaksi ja haettava työtä.
- Omavastuupäivät poistuvat työttömyyden alusta.
- Työllistymisbonus kannustaa muuttamaan työn perässä.

SAK:n työllistymisturva lyhyesti

Palvelut ovat työllistymisturvan toinen puoli

- Jokaiselle työttömälle on tehtävä henkilökohtainen työllistymissuunnitelma.
- Puhelinsoitto ei riitä, työtön on tavattava kasvotusten heti työttömyyden alkaessa.
- Työttömyysetuuden kestoa laiminlyöntien vuoksi leikkaavat karenssit ovat nykyistä lievempiä ja kovenevat asteittain.
- Palveluiden rahoitus on lisätty ja palvelut on turvattu maakuntaudistuksessa.

Työttömiä työnhakijoita

229 400

marraskuussa 2018.
(TEM)

Työttömyysaste

**6,2
prosenttia**

(Tilastokeskus)

Soviteltua päivärahaa sai

55 579

työtöntä
(Finanssivalvonta)

Työttömyyspäivärahan saajia

322 828

marraskuussa 2018.
(Finanssivalvonta)

Pitkäaikaistyöttömiä

66 300

marraskuussa 2018.
(TEM)

Yli 16
prosenttia
15–74-
vuotiaista
työllisistä
työskenteli
osa-aikaisesti

**naisista
22
prosenttia**

(Tilastokeskus)

SAK:laisten työttömien ansiopäiväraha

SAK:laisten keskimääräinen päiväraha on **1 236 euroa** kuukaudessa.



Lähde: SAK:laisten alojen työttömyyskassat



SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

**Yksinkertaistaa ja selkeyttää
työttömyysturvaa**



Eroon paperisodasta

- Työajan tarkastelusta luovuttava
- Omavastuupäivistä luovuttava
- Kaksi etuutta – **ansioturva ja perusturva** – riittää

Nyt



**SAK:n kannustavassa
työllistymisturvassa**

Työttömän työnhakija on toimitettava TE-toimistoon ja työttömyyskassaan paljon tietoa esimerkiksi työsuhteesta, ansioista, työajoista, opiskeluista ja mahdollisesta yritystoiminnasta.

Työajan tarkastelusta luopuminen ja tulorekisteri vähentävät tarvetta toimittaa työ- ja palkkatodistuksia työttömyyskassaan. Tavoitteenamme on, että tulevaisuudessa etuuden maksamisen kannalta olennaiset tiedot saadaan tulorekisteristä.

SAK:n työttömyysturvassa karenssit

- ovat lyhyitä
- selkeitä ymmärtää
- kasvavat, jos laiminlyönti on toistuva.
- Ensimmäisestä kerrasta työtön saa vain varoituksen.

Työtön voi välttää karenssit

- korjaamalla laiminlyönnin
- olemalla esimerkiksi töissä, yrittäjänä, koulutuksessa tai muissa palveluissa.
- Aikaa työttömällä on karenssin välttämiseen esimerkiksi kuukausi.

Nyt



SAK:n kannustavassa työllistymisturvassa

Karenssin pituus on **60 päivää**, jos työtön ei toteuta työllistymissuunnitelmaa sovitusti, tai vähintään **30 päivää**, jos työtön kieltäytyy suunnitelman laatimisesta tai tarkastamisesta.

Jos työtön laiminlyö velvoitteensa **kaksi kertaa** puolen vuoden aikana, etuus katkeaa, kunnes työssäolovelvoite täyttyy.

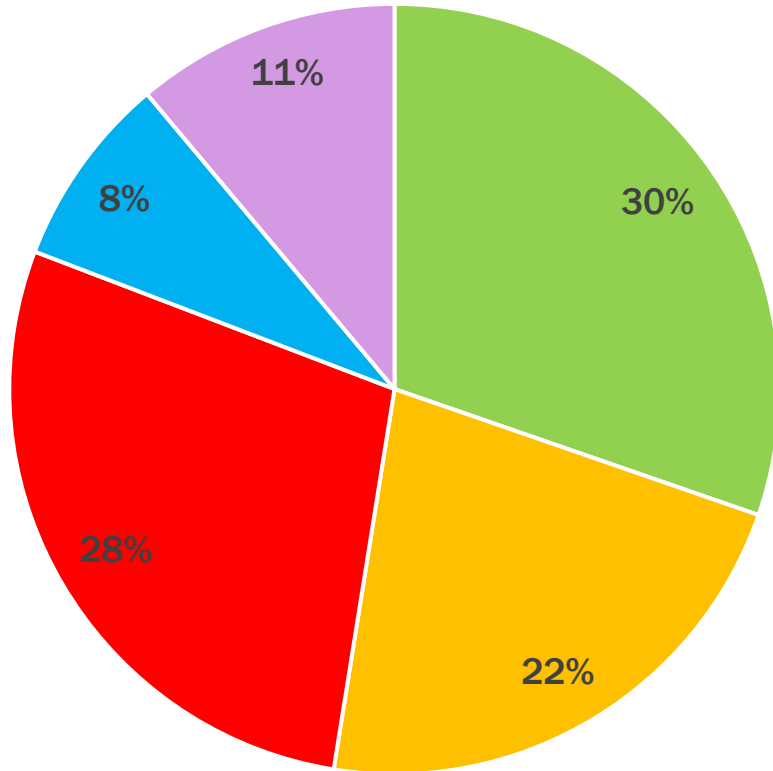
Karessit **voisivat kasvaa** kuten Ruotsissa, jossa työnhaun laiminlyönnistä seuraa;

1. kerralla varoitus
2. toisella kerralla työnhakija menettää yhden etuuspäivän
3. kerralla työnhakija menettää viisi etuuspäivää
4. kerralla työnhakija menettää 10 etuuspäivää
5. kerralla työnhakija menettää päivärahan kokonaan ja työssäoloehto on täytettävä uudelleen.

Aktiivimallista luovuttava

- Kysyimme työttömiltä loppuvuodesta 2018, miten aktiivimalli toimii heidän mielestään.
- SAK:n ja Teollisuusliiton kyselyyn vastasi yhteensä lähes 6 000 SAK:laisten alojen työttömyyskassojen jäsentä.
- Keskeinen ongelma on ettei aktiivimalli huomioi omatoimista työnhakua.
- Ikääntyville työttömille aktiivimalli on pelkkä työttömyysturvan leikkuri, sillä ikääntyneillä ei ole mahdollisuuksia päästä töihin.
- Palveluita on saatavilla epätasa-arvoisesti eri puolilla Suomea.

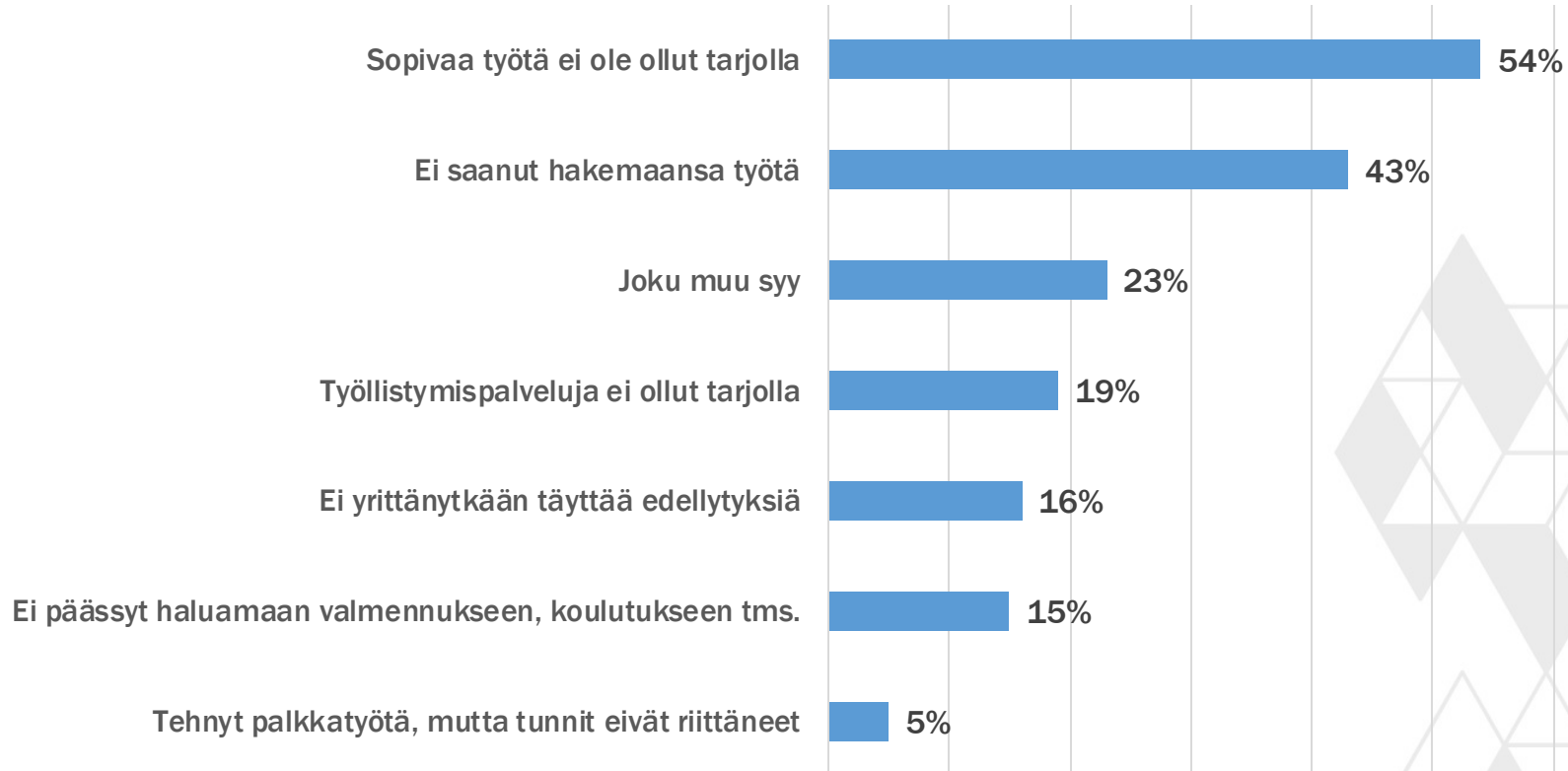
Onko aktiivisuusehto täyttynyt



- Kaikilla aktiivisuusjaksoilla
- Jollain aktiivisuusjaksolla kyllä, jollain ei
- Ei yhdelläkään aktiivisuusjaksolla
- Ensimmäinen aktiivisuusjakso on kesken
- Ei osaa sanoa

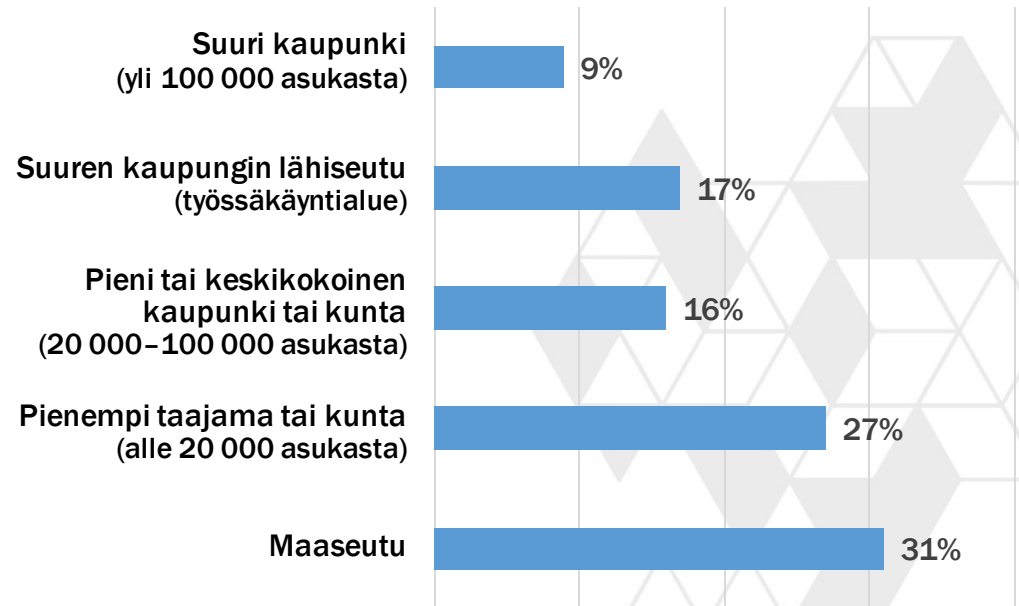
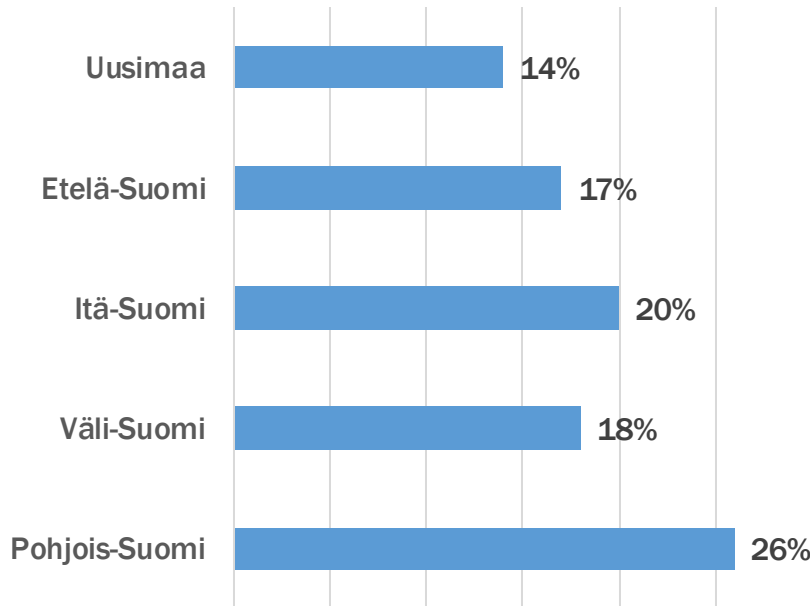
Miksi ei saanut täytettyä aktiivisuusehtoa?

(n=1 577)



Aktiivisuusehtoa ei saatu täytettyä, sillä työllistymispalveluja ei ole ollut tarjolla

(Asuinpaikan mukaan, n=1 577)



SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Turvaa keikkatyöntekijän toimeentuloa

Soviteltu työttömyysturva tulojen mukaan

Nyt



**SAK:n kannustavassa
työllistymisturvassa**

Soviteltu päiväraha perustuu työaikaan, vaikka monen keikkatyöntekijän tai provisiopalkkaisen työaika voi olla mahdotonta seurata. Koska soviteltua päivärahaa maksetaan vain työajan perusteella, voi työntekijä menettää oikeuden työttömyysturvaan.

Työssäoloehto ja soviteltu määräytyvät **tulojen** mukaan, eikä enää entiseen tapaan **työajan ja tulojen** mukaan.

Yhdistelmävakuutus palkkatyötä ja yrittäjän tuloa varten

Nyt



SAK:n kannustavassa työllistymisturvassa

Palkansaajilla ja yrittäjillä on erilainen työttömyysturva. Koska toisinaan keikkatyöntekijä luokitellaan yrittäjäksi, saattaa hän jäädä vaille oikeutta työttömyysturvaan, vaikka hän olisi muutoin oikeutettu siihen työskentelynsä vuoksi.

Palkansaajakassan jäsenen on voitava ottaa vapaaehtoinen lisävakuuus yrittäjätuloa varten. Sama on oltava toisinpäin, eli yrittäjän tulee voida vakuuttaa yrittäjäkassassa palkkatulojaan.

Näinkin voi käydä

Työtön tekee nettisivuston kautta ruokalähettimeikkoja välittävän yrityksen kanssa sopimuksen “palvelun tarjoamisesta”. Työtön tekee muutamia keikkoja, joista hän ansaitsee 120 euroa.

Kun työtön ilmoittaa keikkatöistään TE-toimistoon, kuulee hän menettävänsä oikeuden työttömyysturvaan, sillä hänet tulkitaan päätoimiseksi yrittäjäksi eikä hänellä ole oikeutta palkansaajien työttömyysturvaan.

Työstä saatujen tulojen suuruudella tai yrittäjyyteen tarvittavan toiminimen puuttumisella ei ole merkitystä.

Mikä ratkaisuksi?

Ongelma ei ratkea vain sosiaaliturvaa uudistamalla, vaan asiaa on tarkasteltava työoikeuden näkökulmasta. Työsuhteen määritelmää on täsmennettävä alustataloudessa. Lainsäädännössä tulee olla oletus työntekijäasemasta, jos tietyt työsuhteen piirteet täyttyvät.



Työllistymisbonus

Työn perässä muuttavalle on maksettava työllistymisbonuksena työttömyysturvaa kolmen kuukauden ajan, jos hän muuttaa työn perässä toiselle paikkakunnalle tai käy päivittäin töissä työssäkäyntialueen ulkopuolella.

Palkanmaksun nopeuttaminen pätkätöissä

Korkeintaan kaksi viikkoa kestävästä työstä on maksettava palkka kahden viikon kuluessa työn päättymisestä.

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

**Kannustaa ja tukee työtöntä
palveluilla**

”Aktiivimallin toteutus kaipaisi vähän inhimillistämistä ja henkilökohtaistamista, jokaiselle ihmiselle pitäisi tehdä omanlaisensa suunnitelma ja katsoa mihin kukin pystyy. Ei kiristämistä tai uhkailua karensseilla, vaan oikeanlaisen polun löytäminen yhdessä.”

- työttömän kommentti aktiivimallista SAK:n kyselyssä

Henkilökohtainen tapaaminen jokaisen työttömän kanssa

- Puhelinsoitto ei riitä, jokainen työtön on tavattava **kasvotusten** heti työttömyyden alussa.
- Jos työttömyys jatkuu, **tapaamisia** on vähintään kolmen kuukauden välein.
- Tapaamisten välillä työtön noudattaa yksilöllistä, hänelle **räätälöityä työllistymissuunnitelmaa**.

Ensimmäisessä tapaamisessa työtön ja asiantuntija

- kartoittavat avoimet työpaikat, mahdollisuudet omaehtoiseen koulutukseen ja palveluihin
- käyvät läpi työttömän velvollisuudet ja oikeudet
- arvioivat työttömän työ- ja toimintakyvyn
- tekevät tapaamisen lopuksi yhdessä työllistymissuunnitelman, johon he kirjaavat työttömän palvelu- ja koulutustarpeet sekä työnhaun etenemisen.

Palveluita on tarjolla jokaiselle työttömälle

Koulutusta

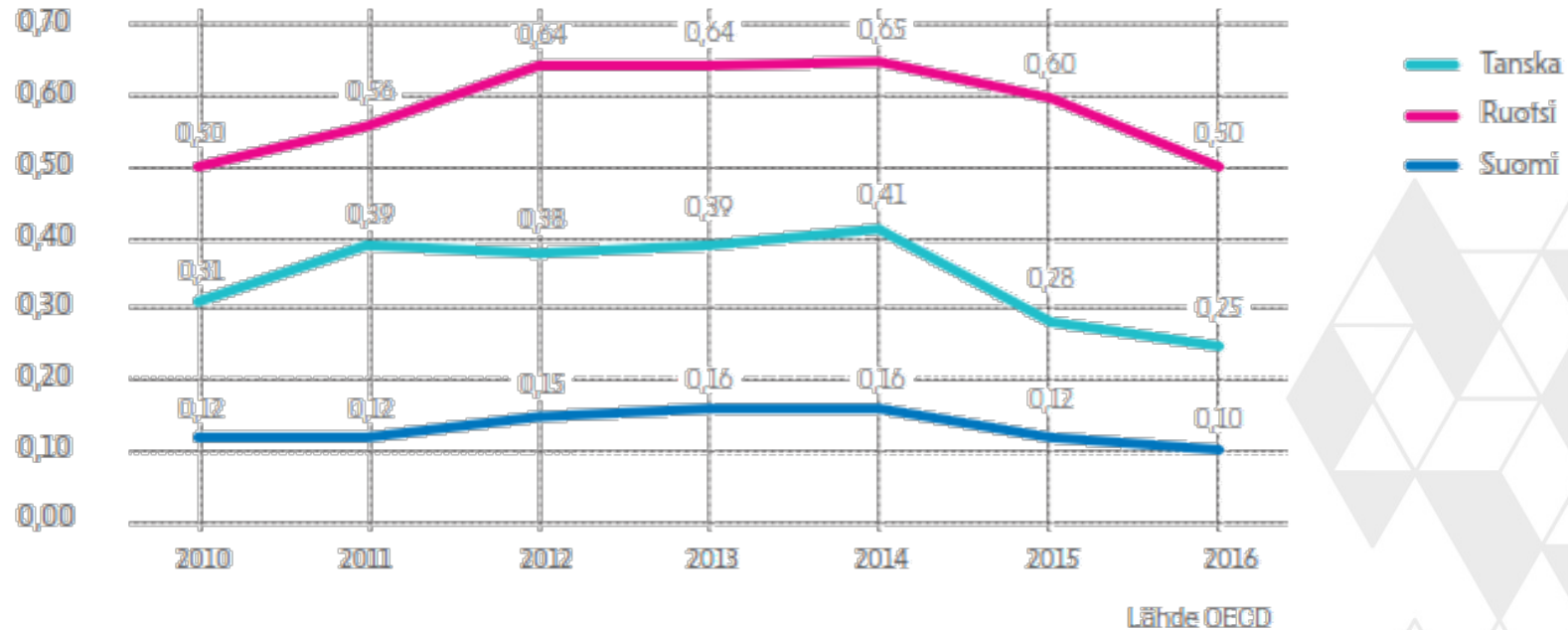
Työtön saa opiskella, jos hän tekee työllistymissuunnitelmassa sovitut asiat ja on valmis työhön.

Ohjausta

Työttömien uraohjauspalveluita on lisättävä selvästi nykyisestä. Työttömän osaaminen ja koulutustarpeet on aina kartoitettava ja koulutukseen on ohjattava erityisesti heikommin koulutetut työnhakijat.

Palkkatuki hyvä keino tukea työllistymistä

Palkkatukimenot BKT, %



Työttömien työkyvystä pidettävä huolta

- Työtön on ohjattava Kelan ammatilliseen kuntoutuspalveluun viimeistään, kun työttömyyttä on kestänyt kuusi kuukautta, jos siihen on tarvetta.
- Kuntoutussuunnitelma on tehtävä kaikille, joiden sairaus pitkittyy.
- Työtön on ohjattava ajoissa myös muihin työkykyä tukeviin moniammatillisiin palveluihin.
- Jokaiselle 300 päivän sairauspäivärahalta työttömyysturvalle siirtyneelle työnhakijalle on sisällytettävä työllistymissuunnitelmaan myös kuntoutusta.

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

**Lisää voimavaroja
palveluihin**

Työttömyyskassat ja Kela maksoivat työttömyysturvaa

4,5 miljardia euroa

vuonna 2017, eli kymmenen pronetia vähemmän kuin vuonna 2016. (Kela)

Jos kaikkien työnhakijoiden työttömyys lyhenisi yhdellä päivällä, kertyisi säästöjä yli

20 miljoonaa euroa

(TEM)

Ansiopäivärahoja maksettiin työnhakijoille yhteensä

2,3 miljardia euroa

vuonna 2017. Varoista noin 1,5 miljardia euroa rahoittavat työntekijät ja työnantajat maksuillaan. (Finanssivalvonta)

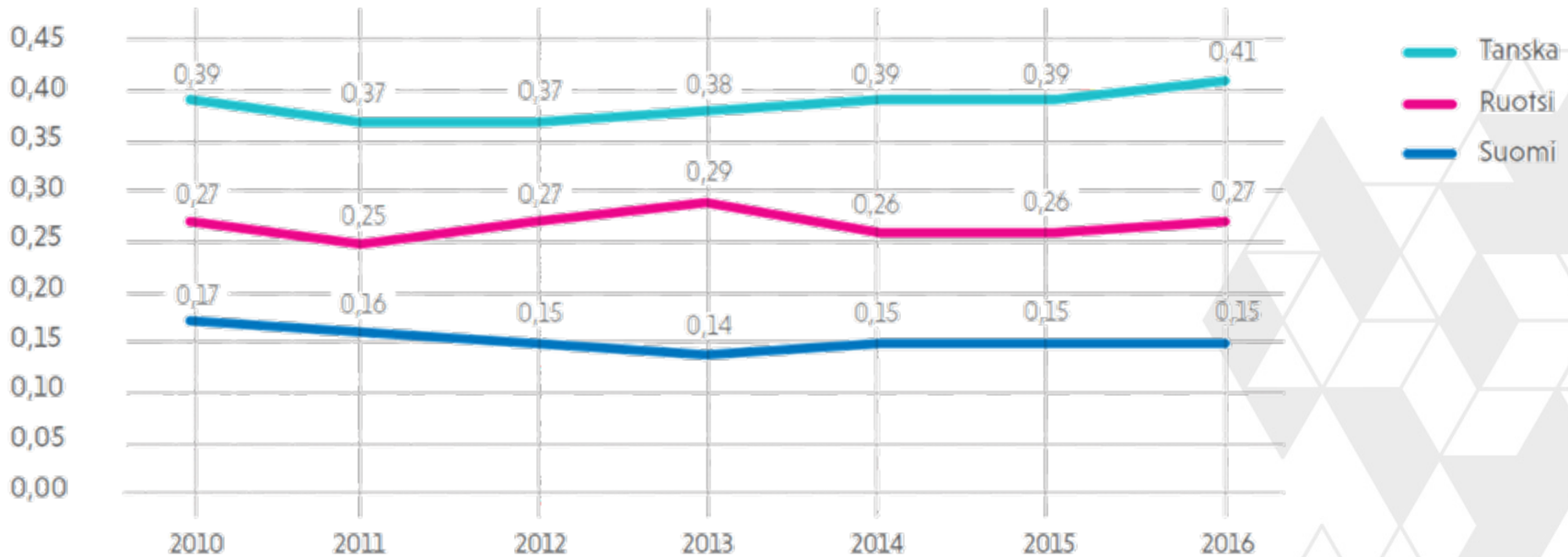
Jokainen työtön työnhakija maksaa vuosittain noin

35 000 euroa

julkiselle sektorille. Menetykset kertyvät maksetuista etuuksista ja menetetyistä verotuloista. (Palkansaajien tutkimuslaitos)

Suomi sijoittaa selvästi vähemmän työvoimapalveluihin

Työvoimapalvelut ja hallintomenot/BKT, %



Lähde: OECD

Työttömien palveluiden rahoitus varmistettava

- Suomen on otettava askelia kohti Pohjoismaista tasoa palveluiden rahoituksessa.
- Maakuntien rahoitukseen on varattava osuus työttömien palveluille, jotta työllisyyden hoito toimii myös maakuntauudistuksen jälkeen. Kannuste työvoimapalveluiden tuottamiseen valmisteilla olevassa maakuntamallissa on pieni.
- Maakunnilla on oltava vastuu työttömien palveluprosessista. Erityisesti vaikeasti työllistyville tulee turvata henkilökohtaiset ja monialaiset palvelut. Yksityiset palveluntuottajat voivat täydentää palveluita.

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

”Kuka tahansa meistä voi joutua työttömäksi.

*Ei ole olemassa joko työttömiä tai työntekijöitä vaan ihmisiä,
jotka ovat välillä työssä ja työttömänä.*

Tästä syystä SAK edustaa myös työttömiä jäseniään.”

Kiitos

johtaja Saana Siekkinen

+358 40 834 5030

saana.siekkinen@sak.fi

SAK